

[Sigsgaard.]

densforslaget, vil jeg stærkt opfordre ham til at stille ændringsforslag. Vi kan godt tage andre lande med, men det bliver en sag for hr. Haunstrup Clemmensen. Hvis det er dér, utilfredsheden med mit forslag ligger, tror jeg godt, vi kan få suspenderet mødet, sådan at hr. Haunstrup Clemmensen lige kan få tid til at sætte sig ned og skrive et par andre lande på. Jeg ved ikke, hvad det er for lande, hr. Haunstrup Clemmensen tænker på, men det kunne han jo så uddybe.

Når jeg siger det på den måde, er det selvfølgelig, fordi jeg mener, at det ikke er en reel motivering, hr. Haunstrup Clemmensen giver for det konservative partis stilling. Det er ikke, fordi det konservative parti mener, at vi skulle have haft nogle andre lande med også. Det er, fordi det konservative parti mener — og det vil man ikke sige åbent her fra talerstolen — at vi skal fortsætte med den støtte, som i dag ydes til Portugal gennem Verdensbanken, gennem EFTA-samarbejdet, gennem NATO-samarbejdet, gennem samhandelen med de portugisiske kolonier, og med den støtte, der gennem nogle af de samme kanaler ydes til Sydafrika. Det, man kort og godt vil fra konservativ side, er at føre en reaktionær udenrigspolitik til støtte for reaktionære regimer, når offentligheden ikke har så meget blik derfor, og så vil man komme med smukke ord om u-landsbistand osv. over for offentligheden, over for folketinget. Det er en dobbelthed, der er tale om.

Fru Dagmar Andreasen forstod ikke, at vi kunne mene, at eksportkreditten støtter systemet, sådan som jeg har givet udtryk for det i dag, for hun synes bestemt, at de venstreorienterede plejer at sige, at man udbytter u-landene gennem samhandel. Dertil må jeg sige, at der er noget, fru Dagmar Andreasen ikke helt har fået fat i. Man kan godt forestille sig, at støtten til systemet, støtten til magthaverne, er én side af handelssamarbejdet med sådanne lande, og at i kraft af denne støtte støttes også udbytningen af landenes befolkninger. Det er præcis det, der sker. Man støtter magthaverne i Angola, i Portugal, i Sydafrika, og derigennem fremmer man udbytningen af befolkningerne i de lande. Det er en væsent-

lig grund til, at vi netop har udformet dagsordensforslaget sådan.

Skovmand: Jeg synes, debatten viser, at der mangler en dimension i vores udenrigspolitiske tænkning: Danmark har utallige gange i De Forenede Nationer fordømt Portugals krigsførelse, men i den daglige, praktiske tilværelse har vi lukket øjnene eller er holdt op med at tænke over, hvorvidt andre handlinger gik imod det, som vi gik ind for i FN. Det, der tæller for Portugal, er ikke, hvordan der bliver stemt i FN. Det er selvfølgelig ubehageligt for dem, at en række lande fordømmer Portugal, men det er ikke det væsentlige.

Det afgørende er, om Portugal kan få sine penge til at føre krig for i Afrika. Jeg tror, Portugals krigsførelse i Afrika er af en størrelse, som ikke ret mange er klar over. Portugal har mellem 125.000 og 150.000 soldater stående i Afrika, og i betragtning af, at Portugal ikke engang har dobbelt så mange indbyggere som Danmark, kan man godt forestille sig, at det er en temmelig voldsom belastning for landet både på den ene og den anden måde. Hvis Portugal ikke fik bistand udefra, og hvis Portugal ikke var i stand til at udnytte de rigdomme, der findes i de afrikanske kolonier, ville landet formentlig være gået fallit for et godt stykke tid siden. Derfor er det faktisk ikke nogen helt ligegyldig ting, at et dansk firma bygger en malmhavn til udskibning af malm fra Angola. Det er et væsentligt led i forudsætningerne for, at Portugal kan bevare sin krigsførelse.

Man kan sige hertil, at andre lande gør det samme, som vi gør. Det er også blevet sagt i handelsministerens udtalelser til folketingsudvalget, at det bare ville være en diskriminering over for dansk erhvervsliv, hvis man lod være med at give det støtte til at foretage investeringer i portugisisk Afrika. Men man må dog sige, at der er andre lande, som har taget en anden stilling. Det er ikke så længe siden, den svenske regering fik det store firma ASEA til at lade være med at medvirke ved Cabora Bassa-projektet i Moçambique, og det er et projekt, som var langt, langt større end nogen af de projekter, danske virksomheder har været beskæftiget med. Den italienske regering ind-